

POROČILO O DELU SED

Prva polovica leta 2012

Slovensko etnološko društvo je 23. marca 2011 na zboru članov izvolilo novo vodstvo. Zaradi precej poznega termina prevzema nalog, obsežnega programa in številnih etnoloških obletnic smo morali program, ki ga je sestavila še prejšnja ekipa, prerazporediti in ga delno izvesti v letu 2012.

Januar 2012

Leto 2012 se je zato začelo precej delavno, saj smo že 14. januarja izvedli prvo rajžo v Ribnico in Loški Potok, ki so jo organizatorji združili s predstavitev *Privočnika za nego predmetov kulturne dediščine* (ur. mag. Ana Motnikar, Slovenski etnografski muzej, 2010) v Rokodelskem centru Ribnica, kar je bilo načrtovano še za programsko leto 2011. Rajžo sta organizirala mag. Marko Smole in Zora Pavlin Slivnik v sodelovanju z mag. Polono Sketelj in mag. Ano Motnikar iz Slovenskega etnografskega muzeja ter Polono Rigler Grm iz Rokodelskega centra Ribnica. Na rajži po Loškem Potoku sta se udeležencem pridružila še TD Loški Potok, domačini in rokodelci iz Ribnice, Hrovače in vasi Loškega Potoka. Več o rajži si lahko preberete v prispevku mag. Marka Smoleta.

Zadnji dan januarja smo v Slovenskem etnografskem muzeju ob 11. uri dopoldne organizirali tiskovno konferenco, na kateri smo predstavili društvene publikacije iz leta 2011 ter program strokovnega posveta Etnologija in slovenske pokrajine: Gorenjska v Dvorski vasi pri Radovljici, predvidenega za februar, in za marec načrtovane Dneve etnografskega filma v Ljubljani. Na tiskovni konferenci, ki jo je povezovala Alenka Černelič Krošelj, so sodelovali izr. prof. dr. Naško Križnar, Tatjana Vokić Vojkovič, dr. Breda Čebulj Sajko, Helena Rožman, Mojca Tercelj Otorepec in mag. Tita Porenta. Ob tej priložnosti je društvo gradivo za novinarje že ponudilo v novih, lično izdelanih mapah SED.

Ob 18. uri je sledil etnološki večer, ki je bil kot zadnji v letu namenjen predstavitvi dela aktualnega Murkovega nagrajenca. Žal se nam gimnazijski profesor v pokoju, Janez Dolenc, Murkov nagrajenec za leto 2011, zaradi šibkega zdravja ni mogel pridružiti. Najprej smo si ogledali odlomek daljšega video zapisa pogovora z Janezom Dolencem, ki je nastal leta 2005 v Tolminu v produkciji Avdiovizualnega laboratorija ZRC SAZU. Po ogledu filma sta pogovor usmerjali dr. Barbara Ivančič Kutin in redna prof. ddr. Marija Stanonik. Prispevek o tem večeru je za *Glasnik SED* pripravila dr. Barbara Ivančič Kutin. V spomin Janezu Dolencu, ki je umrl aprila 2012, smo v Tolminu v sodelovanju s Tolminskim muzejem novembra 2012 izvedli tudi letošnjo slovesno podelitev Murkovih nagrad, Murkovih priznanj in Murkovih listin.

Februar 2012

16. in 17. februarja smo v Dvorski vasi pri Radovljici izvedli strokovni posvet Etnologija in slovenske pokrajine: Gorenjska. Na posvetu je sodelovalo preko 20 referentov, k sodelovanju pa

smo pritegnili tudi sodelavce iz Gorenjskega muzeja, ki so pripravili projekcijo starih razglednic gorenjskih krajev, ter Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, Muzejev radovljiške občine in KS Begunje na Gorenjskem, ki so sodelovali pri terenskih ogledih. Posvet sta finančno podprla Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Občina Radovljica. Na uvodnem delu posveta so udeležence pozdravili v. d. generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino, Damjana Pečnik, župan Ciril Globočnik in častna članica SED, muzejska svetovalka Gorenjskega muzeja v pokoju, etnologinja Anka Novak. Poleg plenarnega dela posveta smo organizirali še ogled stare Radovljice in KS Begunje na Gorenjskem. Četrtkovo popoldne je bilo namenjeno zainteresirani javnosti, saj smo ji predstavili programe SED, v katere se lahko vključujejo tudi lastniki nepremičnih spomenikov in dediščine ter zasebni zbiralci, opozorili pa smo tudi na delovanje stroke za zaščito nesnovne dediščine. Več o organizaciji, vsebini in sklepih za *Glasnik SED* poročajo Mojca Tercelj Otorepec, dr. Vito Hazler, dr. Marija Klobčar, mag. Tita Porenta in Saša Roškar. Ob posvetu je izšla tudi elektronska publikacija – zbornik s posveta. Zbornik smo posvetili ge. Anki Novak, ki v letošnjem letu praznuje 80-letnico.

Dober teden pozneje, 28. februarja, smo v Slovenskem etnografskem muzeju pripravili redni letni zbor članov. Na njem smo predstavili letna poročila o delu SED v letu 2011 in program društva za leto 2012. V posebnem delu smo v svoje vrste pospremili 15 novih članov SED-a.

Marec 2012

Med 12. in 16. marcem 2012 so v Slovenskem etnografskem muzeju potekali Dnevi etnografskega filma z mednarodno udeležbo. SED pri tem že nekaj let dobro sodeluje predvsem s SEM, ki za prireditve in projekcije filmov nudi svoje prostore in opremo, ter z ISN ZRC SAZU, kjer po navadi poteka tudi podeljevanje plakete Nika Kureta. Stojan Kerbler, ki ga je 14. marca 2012 na etnološkem večeru predstavila Sandra Jazbec, je mojster fotografije in eden najbolj uspešnih slovenskih fotografov. Več o dogajanju na DEF za *Glasnik SED* poroča njihov vodja, izr. prof. dr. Naško Križnar, o vsebini in poteku etnološkega večera s Stojanom Kerblerjem pa Sandra Jazbec.

Maj 2012

Po kratkem predahu aprila 2012 smo letošnji program nadaljevali 23. maja z drugim etnološkim večerom, posvečenim srečanju s prejemnico plakete Nika Kureta za leto 2012, dr. Herto Maurer-Lausegger. Tudi ta etnološki večer je organiziral Naško Križnar v sodelovanju z Zoro Slivnik Pavlin. Več o tem si preberite v prispevku Naška Križnarja na društvenih straneh.

Maja smo v programski shemi načrtovali še soorganizacijo mednarodnega simpozija ob 60-letnici smrti prof. dr. Matije Murka. Pobudo za simpozij je na lanskoletni podelitvi Murkovih nagrad,

* Mag. Tita Porenta, prof. zgod. in univ. dipl. etnol., muzejska svetovalka, Muzeji radovljiške občine – Mestni muzej Radovljica. 4240 Radovljica, Linhartov trg 1, E-naslov: titaporenta@gmail.com

Murkovih priznanj in Murkovih listin v Destrniku podal takratni župan Občine Destrnik, Franc Pukšič. Občina Destrnik naj bi prevzela vlogo glavnega organizatorja, poleg etnološke stroke pa bi v plenarnem delu sodelovala tudi Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru pod vodstvom prof. dr. Marka Jesenška, ki je bil odgovoren za vzpostavitev stikov z univerzami, na katerih je poučeval Matija Murko, in s slavistično stroko. Januarja se je prvič sestala tudi ekipa etnologov v sestavi prof. dr. Janez Bogataj, doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik, dr. Jaka Repič in mag. Tita Porenta, ki je oblikovala grob seznam vseh obveznosti društva kot soorganizatorja simpozija in vsebinske predloge za referate etnološke stroke. Vse priprave so stekle do srede aprila, ko je bil simpozij zaradi pomanjkanja sredstev žal odpovedan. Na pobudo številnih članov društva izvedbo simpozija v manjšem obsegu načrtujemo februarja 2013 na Ptuj.

Prav tako je maja odpadla rajža v Domžale, kjer naj bi si ogledali dediščino mesta in novo razstavo o razvoju slamnkarstva.

Junij 2012

V začetku junija smo v Veržeju in Nedelici organizirali 7. etnološko-muzejsko delavnico z naslovom Dokumentiranje predmetov zasebne zbirke Ancova galerija. Delavnico sta pripravila Jelka Pšajd in mag. Marko Smole. Dvodnevno etnološko-muzejsko delavnico smo tokrat ob sodelovanju Ancove galerije, Pomurskega muzeja Murska Sobota in Centra DUO Veržej organizirali v Pomurju. Udeleženci so si ogledali Center DUO v Veržeju z Ekomuzejem, Zavod Marianum – Marijanišče in dediščino na terenu. Osrednji del delavnice je bil namenjen dokumentaciji zbirke v Ancovi galeriji. Popisovanje je vodila Jelka Pšajd. Del zbirke je bil že popisano, dodatno so opisali, premerili, oštevilčili in fotografirali okoli 150 predmetov. Več informacij o delavnici v prispevku mag. Marka Smoleta na društvenih straneh.

V prvi polovici junija smo načrtovali še strokovno ekskurzijo, udeležbo na simpoziju ob 150-letnici rojstva Karla Štreklja ter na podelitvi Štrekljeve nagrade v Gorjanskem na Krasu. Zaradi premajhnega interesa je rajža odpadla, SED pa je na simpoziju in podelitvi Štrekljeve nagrade zastopala podpredsednica, mag. Marjetka Balkovec Debevec. Štrekljevo nagrado za leto 2012 je prejela kolegica ddr. Marija Stanonik. Iskrene čestitke!

20. junija smo organizirali še tretji letošnji etnološki večer, na katerega je Zora Slivnik Pavlin povabila kolegici iz Posavskega muzeja Brežice in Mestnega muzeja Krško. Dr. Ivanka Počkar in Alenka Černelič Krošelj sta predstavili delo Društva za oživiljanje mesta Brežice in film *Kólnarji, trgovci, obrtniki*, o čemer poročata tudi v *Glasniku SED*. Junija smo načrtovali še delavnico v okviru programske enote Etnologija obmejnih regij v Plešcih, ki je bila zaradi objektivnih razlogov izpeljana 15. septembra. Organizirala sta jo dr. Katalin Hirnök Munda in mag. Marko Smole.

Glasnik SED je letos izšel samo kot ena četverna številka. Več o razlogih v uvodniku. Knjižnica Glasnika SED je prav tako izšla jeseni. Namesto načrtovane objave doktorske disertacije dr. Karle Oder o železarni Ravne na Koroškem se je urednica Knjižnice Glasnika SED, dr. Breda Čebulj Sajko, odločila za besedilo Helene Rožman o arhitekturni dediščini Kostanjevice na Krki.

Poleg navedenih programskih enot smo se v prvi polovici leta pripravljali še na 12. Vzorednice med slovensko in hrvaško etnologijo, ki so bile med 23. in 25. septembrom v Dugi Resi na Hrvaškem, in na letošnjo podelitev Murkovih nagrad, Murkovih priznanj in Murkovih listin 12. novembra v Tolminu. Za soorganizacijo Vzorednic s HED je bila odgovorna Anita Matkovič, za organizacijo osrednje prireditve SED pa podpredsednica, mag. Marjetka Balkovec Debevec. Razpis za nominacijo letošnjih nagrajencev smo objavili na spletni strani SED in jo posredovali po adremi društva.

V RIBNICI IN LOŠKEM POTOKU Z DELOVNO SKUPINO ZA LJUBITELJE ETNOLOGIJE

Kmalu po novoletnih praznikih smo v delovni skupini za ljubitelje etnologije pri SED skupaj s kolegicama iz Etnografskega muzeja, z Rokodelskim centrom iz Ribnice ter s Turističnim društvom iz Loškega Potoka ter nekaj domačini iz omenjenih dveh krajev organizirali prvo letošnje izobraževanje in prve ogled dobre prakse, tokrat na območju Dolenjske.

Povod za sobotno rajžo je bil izid drugega od priročnikov za varovanje kulturne dediščine, ki jih izdaja SEM. Že nekaj časa smo se z urednicama dogovarjali za predstavitev na kateri od lokacij zunaj Ljubljane. Do končne odločitve o mestu predavitve je prišlo po prijaznem vabilu direktorice Rokodelskega centra v Ribnici, etnologinje Polone Rigler Grm, ki mi je predlagala, da bi jo združili z ogledom in s predstavitvijo njihovega centra. K Ribnici in sosednji Hrovači smo za ogled kmalu priključili

tudi območje Loškega Potoka, na katerem je Polona organizirala popis zbirke, v »Palčavi šiši« pa smo z domačini sodelovali ob lanskoletnem raziskovalnem tednu in obdržali stike.

Iz različnih krajev Slovenije, tokrat nekaj tudi iz sosednje Hrvaške, z območja Čabra, smo se udeleženci, bilo nas je preko 35, zbrali 14. januarja zjutraj v Ribnici, kjer so nas s čajem in sveže pečenim pecivom pričakali v Rokodelskem centru. Direktorica je predstavila dejavnosti, ki se odvijajo v lepo urejenem kompleksu, od rokodelstva, galerijske dejavnosti, etnografske zbirke, do likovne šole, različnih prireditev in trgovine rokodelskih izdelkov. V njihovi delavnici smo si lahko ogledali delo in poklepetali z lončarjem, s strugarjem in pletarjem. Polona je bila tudi ena od marljivih sodelavk na projektu SED, v katerem so evidentirali okoliške zbirke; nekatere od njih smo si pozneje tudi ogledali.

* Mag. Marko Smole, univ. dipl. inž. elektr., vodja delovne skupine za ljubitelje etnologije pri SED. 1210 Ljubljana – Šentvid, Stanežiče 34b, E-naslov: smole.marko@gmail.com